

Ενότητα 11

Μετέωρα και Μυστράς,
κοντά στις πύλες του Ουρανού

Μετέωρα

Στην Κεντρική Ελλάδα, στο βορειοδυτικό άκρο της θεσσαλικής πεδιάδας, υψώνονται σαν πέτρινοι γίγαντες οι ιεροί βράχοι των Μετεώρων. Εκεί λοιπόν, μεταξύ γης και ουρανού, σε ύψος εξακοσίων μέτρων βρίσκονται τα περίφημα βυζαντινά μοναστήρια σαν αετοφωλιές πάνω στις κορυφές των απότομων βράχων. Τα μοναστήρια αυτά χτίστηκαν πριν από χίλια περίπου

χρόνια από μοναχούς που ήθελαν να ασκηθούν και να βρεθούν πιο κοντά στο Θεό.

Στα μαύρα χρόνια της Τουρκοκρατίας οι μοναχοί ίδρυσαν στα μοναστήρια ιερά εκπαιδευτήρια, για να διατηρήσουν ζωντανή την ορθόδοξη πίστη και την ελληνική γλώσσα. Κράτησαν άσβεστη τη φλόγα του Ελληνισμού και τον πόθο για τη Λευτεριά.

Οι Τούρκοι κατέστρεψαν κάποια απ' τα είκοσι τέσσερα μοναστήρια που υπήρχαν αρχικά. Έβαλαν φωτιά και τα έκαψαν σαν λαμπάδες, γιατί αποτελούσαν καταφύγιο αγωνιστών της Επανάστασης. Κάποια άλλα εγκαταλείφθηκαν απ' τους μοναχούς και παραδόθηκαν στη φθορά του χρόνου. Τα ερείπιά τους στέκονται σαν βουβοί μάρτυρες ενός λαμπρού παρελθόντος που δεν θα ξεχαστεί ποτέ!

Στις μέρες μας σώζονται έξι μοναστήρια που έχουν μόνιμα ανοιχτή τη φιλόξενη αγκαλιά τους στους επισκέπτες. Όσοι επισκέπτονται τα μοναστήρια των Μετεώρων, γοητεύονται απ' την εντυπωσιακή ομορφιά του τοπίου. Θαυμάζουν την υπέροχη θέα του θεσσαλικού κάμπου από τη μια και την οροσειρά της Πίνδου από την άλλη.

Επίσης, έχουν την ευκαιρία να θαυμάσουν από κοντά τις περίφημες βυζαντινές αγιογραφίες, τα ιερά βιβλία, τα χειρόγραφα και τα χρυσοκέντητα. Έργα τέχνης που σου παίρνουν το νου με την απίστευτη ομορφιά τους!

Το μοναστήρι της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος ή Μεγάλο Μετέωρο, όπως το αποκαλούν, είναι το μεγαλύτερο απ' όλα. Εκεί μπορεί κανείς να δει και το δίκτυ, με το οποίο στα παλιά χρόνια ανέβαζαν τους μοναχούς, τους επισκέπτες και τις διάφορες προμήθειες. Σήμερα η ανάβαση στο μοναστήρι γίνεται από τα εκατόν σαράντα έξι σκαλοπάτια που φτάνουν ως την είσοδό του.

Σε όλα τα μοναστήρια οι μοναχοί, φιλικοί και φιλόξενοι, είναι πάντα πρόθυμοι να σε ξεναγήσουν στους ιερούς χώρους και να σε ταξιδέψουν πίσω στο χρόνο! Φεύγοντας οι επισκέπτες παίρνουν μαζί τους τις ομορφότερες εικόνες από έναν ξεχωριστό, ιερό τόπο!

Λεξιλόγιο

ο γίγαντας
το μοναστήρι
η αετοφωλιά
η οροσειρά
η αγιογραφία
το εκπαιδευτήριο
το χρυσοκέντητο
ο πόθος
ο αγωνιστής
η φθορά
το ερείπιο
οι προμήθειες
βορειοδυτικός, -ή, -ό
απότομος, -η, -ο
άσβεστος, -η, -ο
βουβός, -ή, -ό
φιλόξενος, -η, -ο
πρόθυμος, -η, -ο
χτίζομαι, χτίστηκα, θα χτιστώ
εγκαταλείπομαι, εγκαταλείφτηκα, θα εγκαταλειφτώ
παραδίνομαι, παραδόθηκα, θα παραδοθώ
γοητεύομαι, γοητεύτηκα, θα γοητευτώ

ο μάρτυρας
η ανάβαση
τα έργα τέχνης
το χειρόγραφο
ο νους
ο κάμπος
το δίχτυ
το σκαλοπάτι

Ερωτήσεις

1. Πού βρίσκονται οι ιεροί βράχοι των Μετεώρων;

---

2. Πότε χτίστηκαν τα μοναστήρια και από ποιους;

---

3. Τι ίδρυσαν οι μοναχοί στα μοναστήρια κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας και γιατί;

---

4. Πώς και γιατί κατέστρεψαν οι Τούρκοι κάποια από τα μοναστήρια;

---

5. Τι μπορούν να θαυμάσουν οι επισκέπτες μέσα στα μοναστήρια;

---

6. Τι μπορούν να δουν οι επισκέπτες στο μοναστήρι της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος ή Μεγάλο Μετέωρο;

---

1. Γράφουμε «Σ» μπροστά από τις προτάσεις που είναι σωστές και «Λ» μπροστά από τις προτάσεις που είναι λάθος.

Put an «Σ» in front of the sentences that are correct and an «Λ» in front of the sentences that are incorrect.

1. Λ Στη Νότια Ελλάδα υψώνονται σαν πέτρινοι γίγαντες οι ιεροί βράχοι των Μετεώρων.
2. ____ Τα μοναστήρια αυτά χτίστηκαν πριν από χίλια περίπου χρόνια.
3. ____ Στα μαύρα χρόνια της Τουρκοκρατίας οι μοναχοί ίδρυσαν στα μοναστήρια ιερά εκπαιδευτήρια.
4. ____ Στις μέρες μας σώζονται όλα τα μοναστήρια.
5. ____ Το μοναστήρι της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος είναι το πιο μεγάλο απ' όλα.
6. ____ Σήμερα η ανάβαση στο μοναστήρι γίνεται με το δίκτυ.

2. Συμπληρώνουμε τα κενά με τις λέξεις που λείπουν και μετά τις γράφουμε στο σταυρόλεξο.

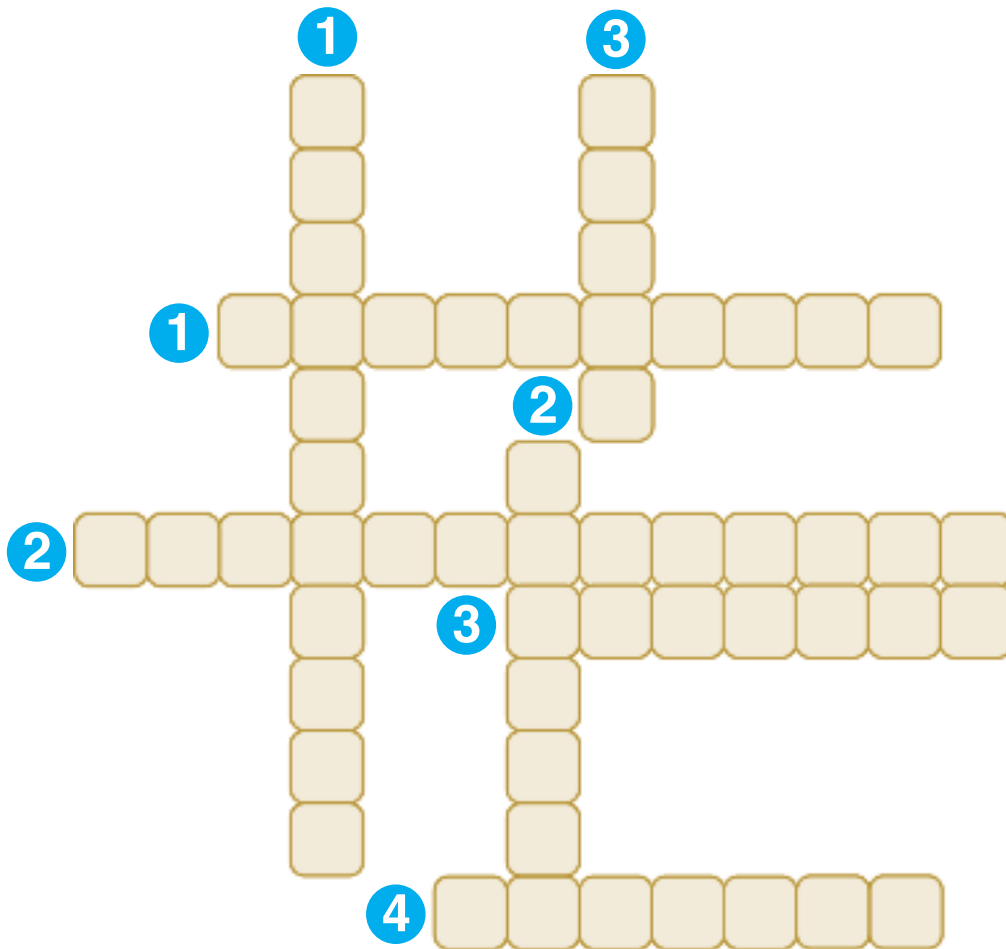
Fill in the blanks with the correct words and then fill in the crossword puzzle.

Οριζόντια

1. Στα Μετέωρα βρίσκονται τα περίφημα βυζαντινά _____.
2. Στα μαύρα χρόνια της Τουρκοκρατίας οι μοναχοί ίδρυσαν στα μοναστήρια ιερά _____.
3. Οι _____ κατέστρεψαν κάποια από τα είκοσι τέσσερα μοναστήρια που υπήρχαν αρχικά.
4. Μας ξεναγούν στα μοναστήρια οι _____.

Κάθετα

1. Επίσης, έχουν την ευκαιρία να θαυμάσουν από κοντά τις περίφημες βυζαντινές _____.
2. Το μοναστήρι της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος ή Μεγάλο _____ είναι το πιο μεγάλο απ' όλα.
3. Εκεί οι επισκέπτες μπορούν να δουν και το _____, με το οποίο στα παλιά χρόνια ανέβαζαν τους μοναχούς, τους επισκέπτες και τις προμήθειες.

Προσέχουμε!
We pay attention!

Κυριολεξία - Μεταφορά

Όταν μια λέξη χρησιμοποιείται με την πραγματική της σημασία, τότε έχουμε **κυριολεξία**.

Όταν, όμως, η λέξη χρησιμοποιείται με διαφορετική σημασία, τότε έχουμε **μεταφορά**.

- Π.χ. Η Αλέκα αγόρασε μια **χρυσή αλυσίδα**. (κυριολεξία)
Ο Αριστοτέλης έχει **χρυσή καρδιά**. (μεταφορά)
Η μέρα ήταν **ζεστή**. (κυριολεξία)
Καλημέρα, είπε με **ζεστή φωνή**. (μεταφορά)

3. Σημείωσε με K τις κυριολεξίες και με M τις μεταφορές, όπως στο παράδειγμα.

Following the example, note with a «K» the statements and with an «M» the metaphors.

1. M Του μίλησε με βαριά λόγια.
2. K Τα μεταλλικά αντικείμενα είναι βαριά.
3. ___ Το μολύβι κόπηκε στα δύο.
4. ___ Η συζήτηση κόπηκε στη μέση.
5. ___ Πήγε η καρδιά μου στον τόπο της.
6. ___ Επέστρεψε ο καθένας στον τόπο του.
7. ___ Ο κολυμβητής βούτηξε βαθιά στο νερό.
8. ___ Χτες το βράδυ κοιμήθηκα βαθιά.

9. ____ Έφαγα τον κόσμο να σε βρω.
10. ____ Έφαγα ένα πολύ νόστιμο φαγητό.
11. ____ Φέτος είχαμε βαρύ χειμώνα.
12. ____ Αυτό το κιβώτιο είναι βαρύ.
13. ____ Δεν μου αρέσει το κρύο γάλα.
14. ____ Μας υποδέχτηκαν με ένα κρύο χαμόγελο.
15. ____ Η αλεπού έτρεξε να κρυφτεί στο δάσος.
16. ____ Να τον προσέχεις αυτόν, γιατί είναι αλεπού.
17. ____ Το φθινόπωρο οι γεωργοί σπέρνουν τα χωράφια τους.
18. ____ Μη φυτρώνεις εκεί που δε σε σπέρνουν.
19. ____ Ο ήλιος έλαμπε πάνω από τη θάλασσα.
20. ____ Το πρόσωπό της έλαμπε από χαρά.

4. Τοποθετούμε στη σωστή στήλη τις παρακάτω φράσεις, όπως στο παράδειγμα.

Following the example, list the phrases below in the correct column.

~~πικρή είδηση~~ / μαγειρεύει μακαρόνια με κιμά / κυνηγά τα πλούτη / έχασε τα κλειδιά του / ψαρεύει με καλάμι / ~~πικρό σιρόπι~~ / κυνηγά λαγούς / κάτι ύποπτο μαγειρεύει / προσπάθησε να με ψαρέψει / έχασε τα λόγια της

Κυριολεξία

~~Πικρό σιρόπι~~ _____

Μεταφορά

~~πικρή είδηση~~ _____

---

5. Γράφουμε δίπλα σε κάθε πρόταση αν είναι κυριολεξία ή μεταφορά, όπως στο παράδειγμα.

Following the example, write next to the sentences if they are statements or metaphors.

1. Δεν μπορώ να πιω το φάρμακο, γιατί είναι πικρό. (κυριολεξία)
2. Δυστυχώς ακούσαμε τα πικρά νέα. (μεταφορά)
3. Έτρεχε ξυπόλητος στις πέτρες και μάτωσαν τα πόδια του. (_____)
4. Μάτωσε η καρδιά μου με αυτό που άκουσα. (_____)
5. Δεν κατάλαβα τι μου έλεγε, γιατί μασούσε τα λόγια του. (_____)
6. Όταν τρώτε, να μασάτε καλά το φαγητό σας. (_____)
7. Έτριψα το χαλί με μια σκληρή βούρτσα, για να καθαρίσει. (_____)
8. Μερικοί άνθρωποι έχουν σκληρή καρδιά. (_____)
9. Τρόμαξα τόσο πολύ, που πάγωσε το αίμα μου. (_____)
10. Είχε τόσο κρύο, που πάγωσε το νερό της λίμνης. (_____)

6. Γράφουμε τη σημασία των παρακάτω μεταφορικών εκφράσεων, όπως στο παράδειγμα.

Following the example, write the meaning of the metaphors below.

1. Κατάπιε τη γλώσσα του. Δεν ήξερε τι να πει.
2. Κολυμπάει στα πλούτη. _____
3. Έχει λεπτά αισθήματα. _____
4. Η γλώσσα της στάζει φαρμάκι. _____
5. Έκανα μια τρύπα στο νερό. _____
6. Ψάχνεις βελόνα στ' άχυρα. _____

7. Γράφουμε μια κυριολεξία κάτω από κάθε μεταφορά χρησιμοποιώντας την λέξη με έντονα γράμματα, όπως στο παράδειγμα.

Following the example, write a statement under each metaphor by using the bold word.

1. Κάποιος του **φούσκωσε** τα μυαλά.

Φούσκωσα την μπάλα του ποδοσφαίρου.

---

2. Σου **άνοιξα** την καρδιά μου.

---

3. Το γλέντι **άναψε**.

---

4. **Πετώ** από τη χαρά μου.

---

5. Αυτή είναι η **πικρή** αλήθεια.

---

6. Τα μάτια του έβγαζαν **σπίθες**.

---

7. Η καρδιά μου έγινε **μαύρη**.

---

8. **Έκοψαν** τη συζήτηση στη μέση.

Προσέχουμε!
We pay attention!

Παρομοίωση

Χρησιμοποιούμε την παρομοίωση, όταν θέλουμε:

- Να τονίσουμε ιδιαίτερα μια ιδιότητα ενός προσώπου, ενός ζώου ή ενός πράγματος.
- Να το παρομοιάσουμε ή να το συγκρίνουμε με κάποιο άλλο πολύ γνωστό γι' αυτή την ιδιότητα.

Για να κάνουμε μια παρομοίωση χρησιμοποιούμε τις λέξεις: **σαν, όπως, μοιάζει με, λες και.**

Π.χ. Η Δανάη κολυμπά **σαν δελφίни.**
Έτρεμε **όπως το ψάρι έξω απ' το νερό.**
Ο Αποστόλης **μοιάζει με τον μπαμπά του.**
Περπατούσε αργά **λες και ήταν χελώνα.**

Παρατηρούμε

Η λέξη **σαν** διατηρεί πάντα το τελικό **v**.

Π.χ. Πολέμησε **σαν** λιοντάρι.
Κοκκίνησε **σαν** αστακός.
Έμεινε μόνος **σαν** καλαμιά στον κάμπο.

8. Αντιστοιχίζουμε τα επίθετα της πρώτης στήλης με τις παρομοιώσεις της δεύτερης στήλης, όπως στο παράδειγμα.

Following the example, match the adjectives of the first column with the similes of the second column.

κοφτερό	σαν πέτρα
γρήγορο	σαν τη χελώνα
σκληρό	σαν μαχαίρι
ψηλός	σαν τον άνεμο
αργός	σαν μετάξι
απαλό	σαν κυπαρίσσι

9. Συμπληρώνουμε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με την κατάλληλη παρομοίωση, όπως στο παράδειγμα.

Following the example, fill in the blanks in the sentences below with the correct simile.

~~σαν θαλασσινό~~ / σαν λιοντάρι στο κλουβί / σαν παπαγάλος /
σαν λύκος / σαν κελήδημα / σαν αίμα / σαν καγκουρό / σαν αλεπού

1. Το νερό ήταν αλμυρό σαν θαλασσινό.
2. Η μπογιά ήταν κατακόκκινη _____
3. Ο Σπύρος πεινάει _____
4. Η φωνή της ήταν γλυκιά _____
5. Επαναλάμβανε την κάθε φράση _____
6. Πηδούσε συνεχώς εδώ κι εκεί _____
7. Η Γεωργία είναι πονηρή _____
8. Εκείνο το παιδί έκανε _____

10. Διαβάζουμε και αντιστοιχίζουμε.

Read and connect.

Περπατούσε ανάποδα	όπως το ψάρι.
Έτρεχε γρήγορα	λες και ήταν πιγκουίνος.
Κοιμόταν ήσυχα	όπως ο κάβουρας.
Έτρεμε	σαν δύο σταγόνες νερού.
Περπατούσε αστεία	σαν ελάφι.
Ήταν γλυκό	σαν τη μύγα μέσα στο γάλα.
Ξεχωρίζει	σαν μέλι.
Είναι ίδιες	λες και ήταν μωρό.

11. Συμπληρώνουμε τις παρομοιώσεις με τα ουσιαστικά του πλαισίου, όπως στο παράδειγμα.

Following the example, fill in the blanks with the nouns from the box.

παγόني / δελφίνι / ~~χέλι~~ / αηδόνη / παντζάρι / κερι / ψάρι / μέλισσα

Γλιστράει σαν χέλι.

Λιώνει σαν _____

Τρέμει σαν _____

Καμαρώνει σαν _____

Κοκκινίζει σαν _____

Κελαηδάει σαν _____

Κολυμπάει σαν _____

Είναι εργατικός σαν _____

12. Συμπληρώνουμε τις παρομοιώσεις με τα επίθετα του πλαισίου, όπως στο παράδειγμα.

Following the example, fill in the blanks with the adjectives from the box.

λαμπερός / ~~ελαφρύς~~ / πονηρός / κίτρινος / γρήγορος / δυνατός / βαρύς

Ελαφρύς σαν πούπουλο.

_____ σαν ταύρος.

_____ σαν αλεπού.

_____ σαν λεμόνι.

_____ σαν πέτρα.

_____ σαν ήλιος.

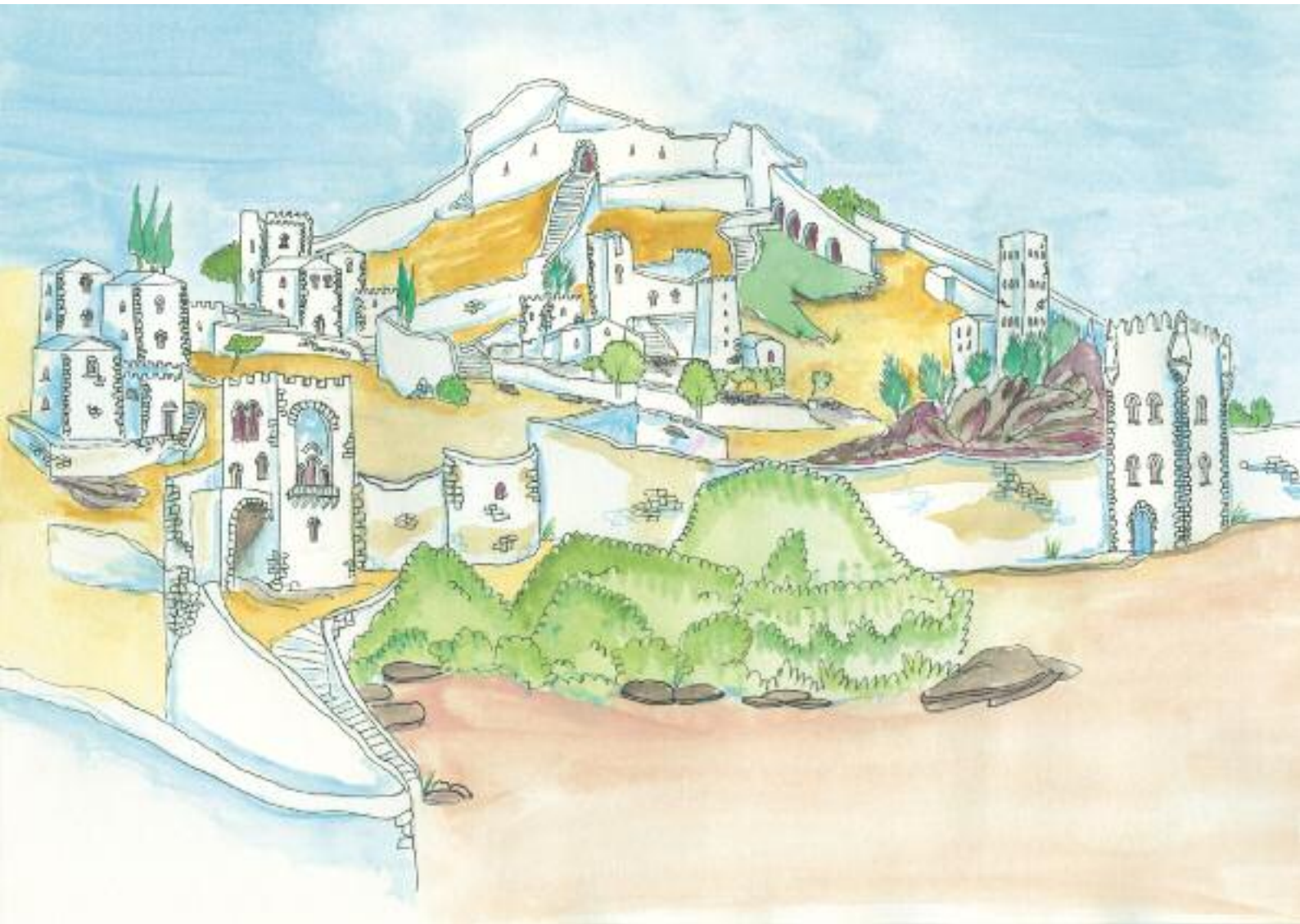
_____ σαν άνεμος.

13. Στην παράγραφο που ακολουθεί υπογραμμίζουμε τις παρομοιώσεις, όπως στο παράδειγμα.

In the following paragraph underline the similes, as in the example.

Όταν ήμουν μικρός, είχα ένα σκύλο που ήταν κάτασπρος σαν το χιόνι και τον φωνάζαμε Ασπρούλη. Του άρεσε να τρέχει και να χοροπηδά γύρω μου λες και ήταν αγριοκάτσικο. Του άρεσε ακόμη να σηκώνεται στα πισινά του πόδια όπως τα καγκουρό. Όταν ερχόταν στο σπίτι μας κάποιος επισκέπτης, ο Ασπρούλης ορμούσε πάνω του σαν ταύρος. Τότε, εγώ έτρεχα να τον πάρω μακριά απ' τον άτυχο επισκέπτη, που έτρεμε όπως το ψάρι από το φόβο του. Όταν πεινούσε ο Ασπρούλης, έτρωγε σαν λύκος και δεν άφηνε κανέναν να πλησιάσει στο πιάτο του. Κάθε απόγευμα, που τον έβγαζα βόλτα στο πάρκο, κουνούσε την ουρά του από χαρά σαν βεντάλια και όταν τον έλυνα, έτρεχε σαν τον άνεμο και χαιρόταν όπως τα μικρά παιδιά.

Μυστράς

Στη νότια Πελοπόννησο, στο νομό Λακωνίας, μόλις τέσσερα μίλια από τη Σπάρτη βρίσκεται η καστροπολιτεία του Μυστρά. Στέκει εκεί, ερειπωμένη και ακατοίκητη, αλλά πάντα περήφανη για την ένδοξη Ιστορία της.

Ο Μυστράς χτίστηκε από τους Φράγκους πριν από οχτακόσια περίπου χρόνια στην κορυφή και τις πλαγιές ενός απότομου λόφου. Ήταν η πρω-

τεύουσα του Δεσποτάτου του Μοριά στα δύσκολα χρόνια που διαλυόταν η Βυζαντινή αυτοκρατορία. Κατοικήθηκε από τους κατοίκους της γύρω περιοχής και της αρχαίας Σπάρτης, που αναζητούσαν την ασφάλεια που πρόσφερε η οχυρωμένη πολιτεία.

Θαυμάσια έργα τέχνης δημιουργήθηκαν στο Μυστρά από σπουδαίους καλλιτέχνες που έζησαν εκεί! Περιπατώντας κανείς στα στενά λιθόστρωτα δρομάκια του, ανάμεσα στα ερειπωμένα κτίρια και τις εκκλησίες, νιώθει να ταξιδεύει στο παρελθόν. Βλέπει να ξετυλίγονται μπροστά του τα εξακόσια χρόνια της Ιστορίας του τόπου.

Στην εκκλησία του κάστρου οι μορφές των Αγίων αποτελούν μάρτυρες ενός λαμπρού παρελθόντος. Εδώ, στην εκκλησία του Αγίου Δημητρίου, ορκίστηκε ο τελευταίος αυτοκράτορας του Βυζαντίου Κωνσταντίνος ΙΑ΄ ο Παλαιολόγος, πριν αναχωρήσει για την Κωνσταντινούπολη.

Το παλάτι των Παλαιολόγων στην κορυφή του λόφου, αναστηλώθηκε από την Ελληνική πολιτεία, για να θαυμάζεται από τους επισκέπτες που φτάνουν ως εκεί.

Στα περίφημα μοναστήρια της Περιβλέπτου και της Παντάνασσας σώζονται υπέροχες βυζαντινές τοιχογραφίες, που προκαλούν το θαυμασμό με τη ζωντάνια των χρωμάτων τους.

Στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας ο Μυστράς λεηλατήθηκε από τους Αιγύπτιους στρατιώτες του Ιμπραήμ Πασά και από τότε άρχισε να εγκαταλείπεται από τους κατοίκους του.

Σήμερα, ο λόφος του Μυστρά καλύπτεται από θάμνους και αγριολούλουδα που φυτρώνουν ανάμεσα στα ερείπια.

Ο Μυστράς αποτελεί ένα πολύτιμο κεφάλαιο της Ιστορίας μας και αξίζει να τον επισκεφτούμε. Πρόσφατα, ανακηρύχθηκε από την Ουνέσκο Παγκόσμιο Μνημείο Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Λεξιλόγιο

η καστροπολιτεία

ο αυτοκράτορας

τα ερείπια

το κεφάλαιο

ο καλλιτέχνης

η πολιτιστική κληρονομιά

πρόσφατα

αναζητώ, αναζήτησα, θα αναζητήσω

ξετυλίγομαι, ξετυλίχτηκα, θα ξετυλιχτώ

ορκίζομαι, ορκίστηκα, θα ορκιστώ

αναχωρώ, αναχώρησα, θα αναχωρήσω

αναστηλώνομαι, αναστηλώθηκα, θα αναστηλωθώ

ληλατούμαι, ληλατήθηκα, θα ληλατηθώ

ανακηρύσσομαι, ανακηρύχτηκα, θα ανακηρυχτώ

η μορφή

ερειπωμένος, -η, -ο

ακατοίκητος, -η, -ο

οχυρωμένος, -η, -ο

λιθόστρωτος, -η, -ο

βυζαντινός, -ή, -ό

Ερωτήσεις

1. Πού βρίσκεται η καστροπολιτεία του Μυστρά;

---

2. Τι ήταν ο Μυστράς;

---

3. Τι έγινε στην εκκλησία του Αγίου Δημητρίου;

---

4. Τι έπαθε ο Μυστράς στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας;

---

5. Ποια μοναστήρια υπάρχουν στο Μυστρά;

---

6. Τι ανακηρύχτηκε πρόσφατα ο Μυστράς από την Ουνέσκο;

---

1. Διαβάζουμε και αντιστοιχίζουμε.

Read and connect.

καστροπολιτεία	του Μοριά
Βυζαντινή	ο Παλαιολόγος
Δεσποτάτο	Αυτοκρατορία
Κωνσταντίνος ΙΑ΄	του Μυστρά
μοναστήρι	των Παλαιολόγων
παλάτι	της Παντάνασσας
τελευταίος	τοιχογραφίες
βυζαντινές	αυτοκράτορας

2. Βρίσκουμε στο κρυπτόλεξο τις παρακάτω λέξεις και τις κυκλώνουμε.
Find and circle the following words in the word search.

~~ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ~~

ΜΥΣΤΡΑΣ

ΔΕΣΠΟΤΑΤΟ

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΙ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

ΠΑΛΑΤΙ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΚΑΣΤΡΟ

Κ	Ω	Ν	Σ	Τ	Α	Ν	Τ	Ι	Ν	Ο	Υ	Π	Ο	Λ	Η
Ζ	Φ	Ρ	Η	Ν	Τ	Δ	Ε	Μ	Β	Π	Σ	Ε	Χ	Μ	Τ
Μ	Π	Ι	Α	Η	Π	Α	Λ	Α	Τ	Ι	Ο	Λ	Ζ	Υ	Ο
Ο	Α	Σ	Β	Σ	Ψ	Ρ	Α	Μ	Ν	Η	Τ	Ο	Λ	Σ	Ι
Κ	Κ	Τ	Ν	Π	Ο	Τ	Ζ	Θ	Π	Α	Χ	Π	Ν	Τ	Χ
Α	Λ	Ο	Ρ	Δ	Ε	Σ	Π	Ο	Τ	Α	Τ	Ο	Ι	Ρ	Ο
Σ	Π	Ρ	Χ	Ο	Ν	Δ	Ι	Κ	Λ	Κ	Δ	Ν	Ξ	Α	Γ
Τ	Χ	Ι	Ζ	Γ	Υ	Β	Ζ	Λ	Σ	Α	Β	Ν	Ε	Σ	Ρ
Ρ	Ε	Α	Ν	Ι	Θ	Μ	Ο	Ν	Α	Σ	Τ	Η	Ρ	Ι	Α
Ο	Τ	Α	Ο	Ι	Μ	Μ	Ο	Π	Χ	Κ	Α	Σ	Π	Ν	Φ
Β	Σ	Α	Κ	Τ	Ε	Ν	Ψ	Ο	Ι	Ρ	Ξ	Ο	Χ	Σ	Ι
Α	Π	Α	Λ	Α	Ι	Ο	Λ	Ο	Γ	Ο	Ι	Σ	Α	Γ	Α

Προσέχουμε!

We pay attention!

Ενεργητική και παθητική σύνταξη

1. Η πρόταση στην **ενεργητική σύνταξη** μιλάει για **κάποιον** – **που κάνει** – **κάτι**.

Έχει τη μορφή: **Υποκείμενο** – **Ρήμα** – **Αντικείμενο**.

Οι μαθητές έλυσαν τις ασκήσεις.

Υ   **Ρ**   **Α**

2. Η πρόταση στην **παθητική σύνταξη** μιλάει για **κάποιον** – **που παθαίνει** **κάτι** – **από κάποιον** (ή από κάτι).

Έχει τη μορφή: **Υποκείμενο** – **Ρήμα** – **Ποιητικό Αίτιο** (από + αιτιατική)

Οι ασκήσεις λύθηκαν από τους μαθητές.

Υ   **Ρ**   **Ποιητικό Αίτιο**

Το ποιητικό αίτιο αποτελείται από την πρόθεση **από** και ένα ουσιαστικό σε πτώση **αιτιατική**, που φανερώνει το πρόσωπο ή το πράγμα από το οποίο προέρχεται το πάθημα του υποκειμένου.

Πώς μετατρέπουμε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

- Το αντικείμενο (αιτιατική) γίνεται υποκείμενο (ονομαστική).
- Το ενεργητικό ρήμα γίνεται παθητικό (στον ίδιο χρόνο).
- Το υποκείμενο (ονομαστική) γίνεται ποιητικό αίτιο (από + αιτιατική).

Π.χ. **Η Κατερίνα** έβαψε **τον τοίχο**.

Ο τοίχος βάφτηκε **από την Κατερίνα**.

3. Μετατρέπουμε τις παρακάτω προτάσεις από την ενεργητική στην παθητική σύνταξη, όπως στο παράδειγμα.

Following the example, rewrite the following sentences from the active into passive voice.

1. Ο δάσκαλος διδάσκει τους μαθητές.

Οι μαθητές διδάσκονται από το δάσκαλο.

---

2. Η μητέρα έστρωσε το τραπέζι.

---

3. Ο πατέρας πλένει το αυτοκίνητο.

---

4. Η Μίνα κόβει τις πατάτες.

---

5. Η φωτιά έκαψε το δάσος.

---

6. Η ρύπανση καταστρέφει το περιβάλλον.

---

7. Ο Θάνος και η Ελένη στολίζουν το σπίτι για τη γιορτή.

---

8. Οι κάτοικοι εγκατέλειψαν το Μυστρά.

---

9. Οι Αθηναίοι νίκησαν τους Πέρσες στο Μαραθώνα.

---

10. Οι επισκέπτες θαύμασαν τις βυζαντινές αγιογραφίες.

Προσέχουμε!

We pay attention!

Πώς μετατρέπουμε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

- Το ποιητικό αίτιο γίνεται υποκείμενο (ονομαστική).
- Το παθητικό ρήμα γίνεται ενεργητικό.
- Το υποκείμενο (ονομαστική) γίνεται αντικείμενο (αιτιατική).

Π.χ. Η Ιωάννα χτενίζεται από την κομμώτρια.

Η κομμώτρια χτενίζει την Ιωάννα.

4. Μετατρέπουμε τις παρακάτω προτάσεις από παθητική σε ενεργητική σύνταξη, όπως στο παράδειγμα.

Following the example, rewrite the sentences from the passive into active voice.

1. Ο λογαριασμός πληρώθηκε από τον πελάτη.

Ο πελάτης πλήρωσε το λογαριασμό.

2. Η πλατεία φωτίζεται από τα μεγάλα φώτα.

3. Τα ρούχα σιδερώνονται από τη μητέρα.

4. Τα δώρα τυλίγονται από τα παιδιά.

5. Η σκεπή γκρεμίστηκε από τον αέρα.

6. Το νερό εξατμίζεται από τη ζέστη.

7. Η αυλή σκουπίστηκε από την Κωνσταντίνα.

_____

8. Ο Παρθενώνας χτίστηκε από τον Περικλή.

_____

9. Η πόλη καταστράφηκε από το σεισμό.

_____

5. Συμπληρώνουμε τα κενά στις προτάσεις του κειμένου.

Fill in the blanks in the sentences from the text.

Το παλάτι των Παλαιολόγων, στην κορυφή του λόφου, αναστηλώθηκε _____, για να θαυμάζεται _____ που φτάνουν ως εκεί. Στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας ο Μυστράς λεηλατήθηκε _____ και από τότε άρχισε να εγκαταλείπεται _____.

6. Γράψε στο τετράδιό σου για μια επίσκεψη σε ένα μοναστήρι στην Ελλάδα ή στην Αμερική (90-100 λέξεις).

Write in your notebook about a visit to a monastery in Greece or America (90-100 words).

- Σε ποιο μοναστήρι πήγες;
- Πότε πήγες και με ποιον;
- Τι είδες εκεί;
- Τι σου έκανε μεγαλύτερη εντύπωση;
- Τι έμαθες για την ιστορία του μοναστηριού;